45. štev. V Ljubljani, torek 22. februarja 1921. Poštnina plačana v gotovini. IV. leto.

Velja v Ljubljani in po pošti:
celo leto . K 360·—
pol leta . . . „ 180·—
četrt leta . . . „ 90·—
za mesec . . „ 30·—

Za inozemstvo:
celo leto . K 480·—
pol leta . . . . „ 240·—
četrt leta . . „ 120·—
za mesec . . . „ 40·—

JUGOSLAVIJA

Plačano do .....
Licijalna knjižnica
Pavšalni franko
Ljubljana,

Za Ameriko:
celoletno . . 8 dolar.
polletno . . 4 dolarje
četrtletno . . 2 dolarja

Naročniki naj pošiljajo naročnino po nakaznici.

Oglasi se zaračunajo po ... ablienem prostoru in sicer 1 mm visok ter 55 mm širok prosto za enkrat 2 K za večkrat popust.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica štev. 6/I. Telefon štev. 360. — Upravništvo je na Marijinem trgu štev. 8. Telefon štev. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj. Posamezna številka velja 1·60 K.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži na odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo — Rokopisi se ne vračajo.

Prva seja razmejitvene komisije z Italijo se vrši danes v Ljubljani?

Iz Beograda nam poročajo, da se vrši v zmislu sporazuma med našo in italijansko vlado prvi sestanek jugoslovanske - italijanske razmejitvene komisije za mejo od najsevernejše točke do Kastva danes, 22. t. m. v Ljubljani. Naši delegati so general Maister in polkovnika Jećmenović in Devdelović, italijanski delegati pa so senator Salata, general Batelli in polkovnik Garibaldi.

•

Vest smo sprejeli tako pozno v noči, da se nismo mogli v Ljubljani nikjer informirati o podrobnostih, kje in kedaj se vrši sestanek in če se res danes že vrši.

Nadaljevanje ustavne debate.
Členi 5 do 11 sprejeti.

Beograd, 21. febr. (Izvirno poročilo.) Ustavni odbor je na svoji današnji seji pod predsedstvom doktor Ninčića nadaljeval podrobno debato o ustavnem načrtu. Z večjo ali manjšo večino glasov, deloma tudi soglasno, so bili sprejeti členi 5 (o osebni svobodi), 6 državljani se ne morejo izgnati), 7 nedotakljivost stanovanja), 8 (varstvo lastnine), 9 (svoboda vere in vesti), 10 (svoboda tiska) in 11 (zboroval. svoboda).

Razprava o členih 12 (zajamčenje pisemske skrivnosti) in 13 odgovornost državnih uradnikov napram oškodovanim državljanom) se še nadaljuje.

Popoldne so od štirih do sedmih imeli sejo zastopniki demokratov in radikalcev, kot ožji odbor radikalnih in demokratskih članov ustavnega odbora, ter pretresali ustavni načrt do 16 člena. Do sporazuma še ni prišlo v vseh točkah.

Otvoritev londonske konference.
Nesporazumljenja v orijentskem vprašanju.

London, 21. febr. (Izvirno poročilo.) Danes opoldne se je pričela prva seja londonske konference, na kateri pa so razpravljali samo o pripravljalnih vprašanjih. Prisostvovali so ji zastopniki Francije, Italije in Anglije. Vedno bolj se kaže potreba, da bo vrhovni svet pred pravo londonsko konferenco moral imeti še nekaj sej, ker je v orijentskem vprašanju še več nesporazumljenj, ki se morajo odpraviti.

Volitve v pruski deželni zbor.
Poraz pruske vlade.

Berlin, 21. febr. (Izvirno poročilo.) Izid volitev v pruski deželni zbor do petih popoldne: Izvoljenih je 35 nemških nacionalcev, 34 pristašev nemške ljudske stranke, 24 pristašev centruma, 14 demokratov, 59 večinskih socialistov, 15 neodvisnih socialistov, 13 komunistov, 3 pristaši stranke srednjega stanu. — Po dosedanjih rezultatih pruska vlada nima več večine. Izidi z ruhrskega ozemlja ne bodo mnogo izpremenili končnega rezultata. V splošnem so volitve precej presenetile. Nemški nacionalci so mnogo pridobili.

Razmejitev.

LDU Berlin, 20. febr. Volitve za pruski deželni zbor so potekle povsodi mirno; udeležitev ni bila velika.

POOSTRENJE ČASOPISNE CENZURE.

Demokratski listi poročajo o ukazu deželne vlade, naj se poostri cenzura časopisja. Omeji naj se »podivjanost in sistematična doslednost — — — gonje proti državi, oblastvenim odredbam, poedinim plemenom našega naroda ter uradnim osebam.« Proti prizadetim listom je postopati kar najostrejše. Povod za poostritev cenzure je dalo baje pisanje časopisja SLS, ki — kakor pravi poročilo — »sistematično«, s članki, noticami, načinom poročevanja širi med narodom mržnjo proti državi.«

Ali je slična odredba izdana tudi v drugih pokrajinah države, danes še ne vemo.

PROTI SLEPARJEM Z 20-DINARSKIMI BANKOVCI.

Predsedništvo poverjeništva za notranje stvari deželne vlade za Slovenijo je poslalo vsem podrejenim oblastvom tale navodila: Povodom zamenjave dvajset-dinarskih bankovcev so se v nekaterih krajih pojavili špekulanti, ki razširjajo vesti, da bodo ti bankovci uničeni in da se sploh ne bodo zamenjali. Na ta način se poskušajo kupovati imenovani bankovci pod nominalno vrednostjo. — Radi tega naroča predsedništvo poverjeništva za notranje stvari vsem podrejenim oblastvom, da se take eventualne vesti v zmislu naloga finančnega ministra, generalni inšpektorat, z dne 8. februarja 1921, št. 1373, kar najhitreje uradno vsestransko dementirajo in da se proti eventualnim krivcem najstrožje postopa in da se krivci takoj izročijo pristojnemu sodišču radi kaznovanja.

GROF SFORZA O AVSTRIJSKEM PROBLEMU.

LDU London, 21. febr. Pri interviewu, ki ga je dal grof Sforza po svojem prihodu v Pariz, je izjavil glede avstrijskega problema nastopno: Uspeh konference v Portorose je odvisen od tega, kakšno stališče bodo posamezne države zavzele napram konferenci. Mnoge države se bodo gotovo nad tem ali onim spodtikale, kar Italija dobro razume. Italijani, Jugoslovani in Češkoslovaki se vsi upirajo misli na preporod in obnovitev stare avstrijsko - ogrske organizacije. »Mi v Italiji se zavedamo nujnosti, da je treba kaj storiti v korist nasledstvenim državam, pod katerimi je treba razumeti tudi Avstrijo. Mislim, da se ne varam, če trdim, da bi tak arangement Avstriji bolj pomagal, kakor cela vrsta diplomatičnih formul,« je dejal grof Sforza.

ITALIJANSKA KONTROLNA KOMISIJA ZAPUSTILA DUNAJ.

Dunaj, 21. febr. (Izvirno poročilo.) Italijanska delegacija medzavezniške kontrolne komisije na Dunaju je po nalogu zunanjega ministra grofa Sforze ustavila svoje delovanje. Šef delegacije, general Zuccari, zapusti nocoj z italijanskimi častniki in s pomožnim osobjem Dunaj. Člani francoske, angleške in japonske delegacije ostanejo do nadaljnjega na Dunaju in bodo nadaljevali svoje nadzorovalno delovanje. Predsedstvo komisije prevzame general Allier. Italijanska delegacija je obstojala iz 40 častnikov in pomožnih uradnikov.

Roman »Nevestina skrivnost« začne izhajati 1. marca.

BOJ ZA IME SE NADALJUJE.

LDU Beograd, 21. febr. V demokratskih krogih v Beogradu vlada splošno prepričanje, da plenum konstituante razveljavi sklep ustavnega odseka, ki je ukinil ime »Jugoslavija« in da bodo vsi parlamentarni klubi razen radikalcev glasovali v specialni debati v konstituanti za službeni naslov naše države »kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev Jugoslavija.«

POGAJANJA Z ZEMLJORADNIKI.

Beograd, 21. febr. (Izvirno poročilo.) Danes od 10 po pol ene so se izmed Pašićem in Davidovićem z ene strani in zastopniki zemljoradniškega kluba na drugi strani vršila pogajanja glede vstopa zemljoradnikov v vlado. Ker ni prišlo v vseh točkah do sporazuma, se bodo pogajanja nadaljevala.

SRBSKI RADIKALCI ZA RADIČEVCE.

LDU Beograd, 21. febr. Včeraj ob 10. se je vršilo zborovanje srbske republikanske stranke. Prvi je govoril Dragiša Vasić, advokat in književnik v Beogradu, ki se je udeležil sej odbora Hrvatske republikanske seljačke stranke v Zagrebu. V daljšem govoru je dokazoval, da radičevci niso nasprotniki državni ideji, temveč samo proti temu, da bi se nadaljevala nasilna politika. Srbski republikanci so čutili dolžnost, da se informirajo, koliko je resnice v očitanju proti radičevcem in so se sami prepričali, da so ta sumničenja neupravičena. Nato je prof. dr. Ikonić govoril, da je iz besed Radića in drugih zastopnikov njegove stranke spoznal, da o kaki mržnji Hrvatov napram Srbom ni govora in da Radićev pokret ni nasproten niti narodnemu, niti državnemu edinstvu, nego sistemu vladanja. Oba govornika sta pozvala udeležence, naj poučijo javno mnenje v Srbiji o tem, kar so slišali, da se na ta način uničijo spletke, ki jih razširjajo sovražniki sloge med Srbi in Hrvati.

MUSLIMANI VSTOPIJO V VLADO?

LDU Beograd, 20. febr. V parlamentarnih krogih trdijo, da je na zadnji seji glavnega odbora Jugoslovenske muslimanske organizacije v Sarajevu zmagal dr. Karamehmedović, ki je z večino članov, glavnega odbora za sporazum z vlado. Sodijo, da bodo muslimanski poslanci stavili take zahteve, ki jih bo vlada g. Pašića mogla sprejeti. Na ta način je mnogo upanja, da bodo muslimani vstopili v skupno vlado. Pojutrišnjem pridejo semkaj muslimanski člani ustavnega odseka Korkut, dr. Hadžikadić in Omerović, morda tudi dr. Spaho. Informirali se bodo o političnem položaju in potem šele zavzeli svoje končno stališče napram vladi.

OBČINSKI VOLILNI RED ZA VOJVODINO.

LDU Beograd, 20. febr. Oddelek za Vojvodino je imel te dni nekaj konferenc, na katerih so se sprejele glavna načela za bodoče občinske volitve v Vojvodini. Občinski volilni red bo isti kakor v Srbiji, toda z razliko, da se v kmečkih občinah izpremeni proporčni sistem, dočim ostane v mestih sistem »občinskih časnika«.

ŽENSKI KONGRES ZA POLITIČNO ENAKOPRAVNOST.

Beograd, 21. febr. (Izvirno poročilo.) V prvi polovici marca se vrši v Beogradu veliko žensko zborovanje, katerega se udeleže zastopnice vseh ženskih organizacij cele Jugoslavije. Zahtevale bodo, da se pripoznajo ženskam vse politične pravice. Konstituanti bodo poslali resolucijo glede ženske volilne pravice.

Generalski obiski.

Maršal Foch pride v Beograd. Kdaj pride, ne vemo. Pred pomladjo vsekakor. Kajti spomladi bo treba že drugih pohodov.

Drugam hodijo na obiske ministri. K nam generali. Znak sodbe, kaj smo. Kolonija. Iz naše države se dajo dobiti samo vojaki. In pri vojnem stanju, kakor ga zamišlja Rusija za spomlad 1921, je vsak kor dobrodošel, zlasti pa kor kvalitete, ki je znana Francozom izza solunske ofenzive.

General D' Esperey je častni vojvoda naše armade, Beograd ima odlikovanje. Ničesar ne bi dejali, če bi bilo samo to. Toda bliža se miniaturni Napoleon, maréchal Foch, to se pravi posvetovanje generalnega štaba za akcijo. Ob teh vesteh nam seveda ni mogoče, kar tako na lahko verjeti, da je razglašena v demokratični državi cenzura nad časopisjem radi klerikalnega rovarjenja. Res je, da se marsikod piše in govori proti državi. Ne verjamemo pa, da bi bila naša država tako slaba, da bi se ne mogli zlahka otresti vsakega svojega škodljivca. Mi stojimo pred važnejšimi dogodki.

Večkrat že smo omenjali na tem mestu, da se zbirajo oblaki na vzhodu. Naše druzo časopisje je o tem, hote ali nehote, molčalo in danes se naše napovedi uresničujejo. Proti Aziji in proti Rusiji se koncentrirajo, kolikor je to sploh mogoče, armade. Antanta sama jih vsled svojih notranjih političnih razmer ne more sestaviti v polni meri. Zato rabi svojih zaveznikov, to je kolonij, in med temi kolonijami smo najvažnejša mi, Jugoslavija, kajti naš vojaški materijal je znan kot prvovrsten. Svojčas je dejal Maurice Barrès, da sta na svetu samo dve armadi, francoska in srbska. Francoska ni danes več sigurna. V našo pa verujejo še tako globoko, da pošiljajo na generalštabni dogovor samega maršala Focha.

Vse prav. Ko bi imeli mi danes na vseh straneh narodne, čiste in zavarovane meje, bi se dalo z nami o marsičem pogovoriti. Toda naši diplomati niso imeli niti besede proti rapalskim propozicijam grofa Sforze. Povsod smo se enostavno uklonili. Čemu? Ob vesteh, ki nam prihajajo iz antantnih dežel, se bolj in bolj čudimo, kako je bilo to sploh mogoče, kako je sploh mogoče, da mi še računamo na vojaško akcijo proti slovanski državi, kjer se danes že krha robespierrizem ter vstaja mogoče ravno ta čas prava slovanska Rusija. Kako je sploh mogoče, da se mi samo za hip dogovarjamo glede pohoda proti slovanski Rusiji ob boku držav, ki so nas ostrigle in oskubile baš vsled tega, ker ni ta slovanska Rusija vzdržala do konca v boju proti centralnim silam.

Te misli nam prihajajo ob razglasu cenzure nad časopisjem. V demokratični dobi in demokratični državi, kakor si jo predstavljamo mi, je bil ta razglas pač nepotreben. Naši dopisni uradi nam poročajo sicer o baltskih in vseh mogočih državah, kako da se pripravljajo na pohod proti Rusiji. Tajijo nam pa vesti, ki jih prinašajo antantni časopisi dan za dnem: da se v glavnem računa na efektivno pomoč Jugoslavije.

Naša dolžnost je, da opozorimo naš parlament, naj se zaveda, da je njegova prva dolžnost, skrbeti za to, da se država konsolidira, da se uredijo in utrdijo naše meje, in sicer na miren, resen način, ne pa da izročimo mase naroda nepremišljenim napitnicam, izgovorjenim na dinejih, kjer se delijo redovi.

ZBIRANJE ANTANTINIH ČET V CARIGRADU.

LDU Moskva, 21. febr. Iz Carigrada javljajo, da je dospelo tja mnogo antantnih čet. Vrše se priprave, da se preskrbi stanovanja 40.000 angleškim, 12.000 francoskim in 12.000 italijanskim vojakom.

NEMŠKO OROŽJE ZA RUSIJO.

LDU Beograd, 21. febr. Presbiro javlja preko Pariza iz Londona, da so ondi vsi uverjeni, da so Kruppove tvornice ustanovile v Rusiji pravcate podružnice, v katerih se izdelujejo velike množine topov in strojnic. Poleg tega so na Pruskem našli več tisoč strojnic in na stotine vagonov pušk nove konstrukcije.

AMERIKA KUPUJE ANGLEŠKE KOLONIJE.

LDU Washington, 21. febr. Senator Ried je v senatu stavil predlog, naj se stopi v stik z angleško vlado, da bi se tako poizvedelo, ali ne bi hotela odstopiti svojih zahodno - indijskih kolonij Ameriki. Ta predlog spravljajo v zvezo z angleško prošnjo, naj bi se ji odpisali dolgovi v Ameriki.

ZBLIŽEVANJE ČEŠKIH IN POLJSKIH STRANK.

Praga, 21. febr. (Izvirno poročilo.) Brnske »Lidove Noviny« javljajo, da pričakujejo v Varšavi prihod odposlanstva češkoslovaških parlamentarnih strank, ki hočejo s poljskimi sorodnimi strankami vpostaviti odnošaje. Češki socialni demokrat dr. Winter, ki je odpotoval v Varšavo, da se udeleži glavnega zbora poljske socialno-demokratske stranke, se hoče informirati o stališču stranke Daszynskega ter raztolmačiti naziranje češke social. demokracije. Tudi vodja čeških agrarcev, Švehla, bo potoval v Varšavo, da stopi v zvezo z Witosovo stranko

OMEJITEV ŽELEZNIŠKEGA PROMETA V AVSTRIJI.

LDU Beljak, 21. febr. Ravnateljstvo državnih železnic naznanja: Od torka, 22. tm. izostaneta do nadaljnega na progi Dunaj—Leoben—Trbiž brzovlaki št. 1101 in 1102, ki sta vozila trikrat na teden, na progi Salzburg—Beljak pa brzovlaka št. 805-704 in 703-804. Nasprotno pa vozijo od istega dne dalje zopet vsak dan brzovlaki št. 11 in 12 na progi St. Mihael—Celovec ter št. 211 in 212 na progi Št. Vid na Glini—Beljak.

LDU Dunaj, 21. febr. Kakor objavlja obratno ravnateljstvo južne železnice, se od jutri dalje ukine promet dvojice brzovlakov na progi Dunaj-Trbiž, a od srede dalje promet dvojice D-vlakov na progi Dunaj—Trst, in sicer radi pomanjkanja premoga. Ker se premogovna kriza poostruje, je računati z nadaljno omejitvijo osebnega in blagovnega prometa.

BORZNA IN TRŽNA POROČILA.

21. februarja.

Valute in devize.

Zagreb: Devize: Berlin 243—248, Italija 543—548, London 585—588, New Jork 150—152, Pariz 1085—1090, Praga 187—188, Švica 2400—0, Dunaj 20.50—21. Valute: Dolarji 146—147.75, avstrijske krone 22—22.50, carski rubiji 60—64, 20 kron v zlatu 480—486, francoski franki 0—1075, nemške marke 238—240, romunski leji 149—198, italijanske lire 528—530, bolgarski levi 173—0, češkoslovaške krone 178—180.

Dunaj, 21. febr. Devize: Zagreb 474.50—478.50, Beograd 1905—1925. Valute: dolarji 733—737, nemške marke 1171—1177, funti 2815—2835, francoski franki 5205—5245, lire 2620—2640, dinarji 1890—1910, poljske marke 82.50—84.50, švicarski franki 12.150—12.200, češke krone 886—892, madžarske krone 137—139.

Praga: dinarji 202, nemške marke 131.25, leji 107.25, levi 91.25, švicarski franki 1343.50, lire 293, francoski franki 588.50, funti 314.50, dolarji 79, avstrijske krone 10.77 in pol, poljske marke 7.70.

Curih: Berlin 9.45, Newyork 605, London 43.45, Pariz 43.20, Milan 21.97 in pol Praga, 7.30, Varšava 0.75, Zagreb 4.20, Budimpešta 1.15, Bukarešta 7.90, Dunaj 1.27 in pol, avstrijske krone 0.90.

Efekti.

Zagreb: Banka za Primorje 0—1025, Banka za trgovino, obrt in industrijo 375—380, Eskomptna 1480—1490, Jadranska 1780—1800, Jugoslovanska 590—600, Ljubljanska kreditna 905—910, Narodna banka 640—645, Praštedionica 9150—9200, Riječka pučka 410—420, Slovenska eskomptna 640—0.

Prvi člen ustave.

Beograd, 19. februarja.

Iz sobotne seje ustavnega odbora.

Prvi je govoril dr. Ante Dulibić (Jugoslovenski klub), ki je zahteval, naj se imenuje naša država »država Srbov, Hrvatov in Slovencev Jugoslavija.«

Dr. Sima Marković (komunist) izjavlja, da predlagajo komunisti ime »Jugoslavija«. Kar pa se tiče grba jim je pa čisto vseeno.

Radikalec Ljuba Jovanović se izjavi za monarhijo. V vprašanju državnih oblasti je treba sklepati v bratskem sporazumu. Glede službenega jezika predlaga srbskohrvatsko-slovenski jezik in izjavlja, da zahteva to v imenu radikalne in demokratske skupine. V istem imenu zahteva tudi, naj se slovenski ščit v grbu sestavi tako, da bo imel tri zvezde in polmesec pod njimi.

Minister Marko Trifković poda v imenu vlade nastopno izjavo: »Vprašanje nazivanja države je bilo absolvirano v sporazumu z vsemi kompetentnimi činitelji, ko se je ustvarjala naša država, ki je bila že pod tem imenom mednarodno priznana. Uporabljanje tega naziva (Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev) se opravičuje tako, da se s tem naznači, da je vsak izmed treh delov našega naroda istotako cenjen, in da so vsi trije med seboj ravnopravni. Tega se je zavedalo že tudi Narodno Veče. Radi tega predlaga vlada, naj to ime ostane še dalje službeni naziv naše države.«

Nato se preide na glasovanje. Glasuje se z vstajanjem in sedenjem. Kdor vstane, se smatra, da je glasoval proti, kdor obsedi, glasuje za.

Prvi stavek prvega člena: **»Država Srbov, Hrvatov in Slovencev je ustavna, parlamentarna in nasledstvena monarhija,«** se sprejme s 33 proti 9 glasovom.

Drugi stavek: **»Službeni naziv države je kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev«** se sprejme s 26 proti 16 glasovom.

Drugi člen: **»Grb kraljevine je dvoglavi beli orel v poletu na rdečem ščitu. Vrh glave je krona kraljevine. Na prsih ima orel ščit, na katerem so: srbski grb (beli križ na rdečem ščitu z ognjenimi žarki v vsakem kraku), hrvatski grb (25 rdečih in srebrnih polj) in slovenski grb (peterokraka zvezda in polumesec pod njo). Državna zastava je modro-belo-rdeča v horicontalnem položaju napram vertikalnemu drogu.«** Ta člen se sprejme z 32 proti 10 glasovom.

Tretji člen: **»Službeni jezik kraljevine je srbsko - hrvatsko - slovenski,«** se sprejme z vsemi glasovi, razen s komunističnimi.

Člen 4: **Državljanstvo je v vsej kraljevini eno. Vsi državljani so pred zakonom enaki in uživajo enako oblastveno zaščito. Plemiških naslovov in kakršnihkoli privilegij, ki izvirajo iz rodu se ne priznava. Fidejkomisi se bodo reševali na podlagi posebnega zakona. Člani kraljeve hiše — v kolikor ta ustava v posameznih primerih drugače ne določa — imajo iste pravice, kakor ostali državljani. Priznavajo se samo naslovi, ki značijo funkcijo.«** Minister Trifković izjavi, da se ne strinja z nobenim od stavljenih protipredlogov, nakar se sprejme ta člen z večino glasov.

Prihodnja seja bo v ponedeljek ob devetih dopoldne.

—★—

Izjava kulturnih delavcev.

43 slovenskih kulturnih delavcev (znanstveniki, pisatelji, slikarji, kiparji, glasbeniki i. t. d.) priobčuje v pravkar izišli številki »Naših zapiskov« sledečo izjavo glede ureditve države:

Slovenski kulturni delavci so bili od nekdaj glasniki narodnega in državnega edinstva Jugoslovanov. Oni so duševno pripravljali to, kar sta ustvarila v svetovni vojni meč in politika, zato smatrajo Jugoslavijo za utelešenje svojega ideala, ki ga je treba braniti proti zunanjim in notranjim sovražnikom kot najvišjo izmed posvetnih dobrin naroda.

Združenje vseh treh plemen v eni državi z eno suvereno oblastjo na zunaj in znotraj smatrajo slovenski kulturni delavci za politično nujnost mednarodne varnosti in s tem narodne svobode.

Na drugi strani pa uvidevajo potrebo, da država ne absorbira mehansko vseh individualnosti, ki so doslej vodile posamezne pokrajine in prebivalce. Ne glede na plemensko, versko ali strankarsko pripadnost ne moremo v imenu prirodnega gospodarsko - kulturnega razvoja nasiloma in hipoma pretrgati vse kontinuitete, ako nočemo zadeti države pri korenini. Zakaj država ni po svojem bistvu sama sebi namen, ampak le doslej najvišja oblika družabnega življenja. Narodno in državno edinstvo ne vsebuje nujno mehanske unifikacije, nasprotno razmere v Jugoslaviji zahtevajo organičen razvoj, ki računa z dosedanjo strukturo gospodarskega in kulturnega življenja in na njeni podlagi zida dalje v smeri višje sinteze. V imenu mirnega, medsebojnega delovanja in napredovanja, medsebojne bratske edinosti zagovarjajo slovenski kulturni delavci takšno ustavo, ki daje državi posebno moč na zunaj, a ob enem možnost razvoja imanentnim silam posameznikov in posameznih gospodarsko - kulturnih edinic na znotraj.

Glede na vse to se izrekajo slovenski kulturni delavci za avtonomijo slovenskega, že itak dovolj razkosanega ozemlja in sicer v takem obsegu, ki bi ne slabil moči države, ampak jo krepil, dajajoč razmah individualnim silam edinic.

V Ljubljani, meseca svečana 1921.
(Sledé podpisi.)

—★—

Ustavni načrt zemljoradnikov.

Mi smo že od vsega začetka obračali veliko pozornost na stranko zemljoradnikov, ker sodimo, da jo čaka še velika bodočnost. Stranke se preživljajo in na njih mesto stopajo nove; pričakujemo iz mnogih razlogov, da bosta stranki radikalov in demokratov zanaprej nazadovali in morali napraviti prostor agrarni stranki, zemljoradnikom.

Zdi se nam, da nam izpolnitev takega pričakovanja obeta tudi zemljoradniški ustavni načrt. Resnica je, da kaže njih stranka še ne malo idejno raznolikost, kar se kaže te dni pri pogajanjih za vstop v vlado in pri glasovanju o ustavnem načrtu vlade. Temu se ne čudimo, ker se zavedamo, da je stranka nastala ne morda po enotnem skupnem programu, marveč na podlagi koalicije sorodnih, ne enakih, kmetskih strank v Srbiji, Bosni in Sloveniji. Vsaka stranka je prinesla s seboj svoje obiležje, svoj značaj in svoje tendence, ki jih skuša sedaj uveljaviti napram skupnosti. Iz tega nujno sledi trenje med razlikujočimi se programnimi komponentami, ki se bo nadaljevalo dotlej, dokler se ozračje ne izčisti, nasprotja ne izenačijo, in se ne izkristalizira resnično skupen strankin program. Ta notranja borba bo morda en del zemljoradnikov vrgla iz stranke; kajti opažamo, da so politična in socijalno-gospodarska naziranja dokaj različna med posameznimi skupinami. Brez dvoma je med nekaterimi njihovimi politiki opazovati znatne vplive socijalističnih ali celo boljševiških idej apliciranih na kmetske razmere, dočim pri drugih prevladuje le smisel za stanovsko-politično kmetsko organizacijo. Slovenski samostojni kmetje n. pr. gotovo ne bodo v socijalnem oziru preradikalni, ker za enkrat zastopajo krepkejše kmete, gotovo pa ne morda le kmetskega maloposestnika. Tu je treba torej še notranje konsolidacije v stranki.

Če si pod temi vidiki ogledamo ustavni predlog zemljoradnikov, opazimo od važnejših točk zlasti ono, ki govori o privatni lastnini. Ta se načelno priznava in ekspropriacija dovoljuje le v korist države, — toda kmetski in kolonski odnošaji se ukinejo brez odškodnine. Radikalna je točka, da se onemu, ki zemlje ne obdeluje racijonalno, vzame in izroči drugemu. Po srbijanskem vzgledu naj se z zakonom odredi minimum zemljišča, ki se ne more ne razdeliti med dediče, ne prodati. To je eksistenčni minimum poljedelca. Dalekosežna pa je točka, da se z zakonom onemogoči nastanek novih veleposestev, zahteva, ki mnogim podjetnim kmetskim magnatom ne bo ljuba. Dalje: Zahteva posebno skrb države za kmetske zadruge, ki so srbskim zemljoradnikom eden najvažnejših sredstev za osamosvojitev kmeta. Zahteva se socijalizacija industrijskih podjetij.

Značilna je točka, da naj se volitve vrše po poklicnih skupinah, po stanovih, kar bi tvorilo podlago novemu principu, da se vlada zanaprej uredi le na podlagi sporazuma med stanovi. Ta zahteva je, dasi danes morda še neizvedljiva, dalekovidna, kajti vidimo, da se v najnaprednejših državah vse notranje politično življenje naposled grupira točno po socijalni strukturi naroda.

Dasi zastopajo zemljoradniki monarhistični princip, puste vendarle kralju, ki jim ostane zapovednik vojske, le malo odločilne vloge. Za zakone ni treba nikake sankcije, ako jih sklene parlament, vojno napoveduje in mir sklepa le vlada, seveda po volji narodne skupščine. Tu je formalno vsekakor treba še večje jasnosti, sicer pa je ta pot brezdvomno končni cilj parlamentarne monarhije.

Za zemljoradniško stranko je osnovne važnosti, ne kako bo glasovala o sedanji ustavi, marveč kako bo izčistila svoj program, kakor nam odseva iz njega ustavnega načrta. Gotovo je eno: Kdor hoče voditi agrarno politiko, se mora v celem, brez pridržka, postaviti na agrarni program, za agrarne interese.

—★—

Obupne številke.

Dunaj, 18. febr.

Delegacija avstrijske vlade se pripravlja, da odpotuje pod vodstvom državnega kancelarja doktor Mayra na londonsko konferenco. — Široka publika je po vseh neuspehih dosedanjih romanj avstrijskih državnikov v antantine prestolice že tako apatična, da se ta zopetni poskus, doseči za Avstrijo nov milostni rok, že skoro več ne zmeni. Neznansko brzo drvi nestvor avstrijske države v politični in gospodarski prepad. Vsi reševalni poizkusi so ostali in bodo ostali še dalje brezuspešni.

Poročal sem že o novih enormnih zahtevah državnih nastavljencev. Ako bi jim vlada ugodila, bi jo stalo to letno nad 15 milijard kron. Saj šteje mala Avstrija med 6 milijonov prebivalcev skoro četrt milijona uradnikov in drugih državnih nastavljencev, tako da živi od države, ako se vštejejo uradniške rodbine, cel milijon ljudi. Vsakih 5 Avstrijcev mora torej preživljati enega uradnika oz. njegovega družinskega člana. Pod antantinim protektoratom ustanovljena komisija za štedenje namerava sicer po možnosti skrčiti število uradništva in predlaga, naj se takoj odpusti vsaj 10 % državnih nastavljencev. A s tem bi bilo državi kaj slabo pomagano. Saj je v današnjih gospodarskih razmerah popolnoma izključeno, da bi moglo teh 25.000 odpuščenih nastavljencev, ki preživljajo razun sebe še 60—80.000 rodbinskih članov, v kratkem času najti dela in zaslužka drugod. Država bi bila tako prisiljena, da jim v obliki brezposelnih podpor izplača vsote, ki bi si jih prihranila na plačah vsled njihovega odpusta.

Deficit avstrijske državne uprave za tekoče proračunsko leto se računa na 30 do 40 milijard, ako ne bo še celo večji. Samo državne železnice izkazujejo nad 3 milijarde primanjkljaja in to kljub že skoro 100 kratnemu povišanju prevoznih tarifov z ozirom na predvojne postavke. Državni dolg je narastel na približno 110 milijard. Avstrijskih bankovcev kroži za 30 milijard, čeprav jih je bilo pred dobrim letom le okrog 10 milijard.

Glavni vzrok obupnega finančnega položaja leži vsekakor v instituciji državne preskrbe s hrano. Pod komunističnim pritiskom si dunajska vlada vse do zadnjega časa ni upala ukiniti ali vsaj zmanjšati državnih doplačil k živilom, kupljenim v inozemstvu. Državne aprovizacije oddajajo n. pr. moko še vedno po 4 do 6 K za kg, dočim jo plačujejo same po 40—60 K za kg. Tako je tekom minulega leta doplačala vlada samo na živilih okrog 25 milijard kron. V najnovejšem času skuša vlada ta doplačila odpraviti oziroma jih omejiti samo na najbednejše sloje. Odpor javnosti pa je zlasti vsled komunističnih hujskarij tako velik, da je zelo dvomljivo, ako se ji to posreči.

Razna poročila.

Seja ministrskega sveta. V nedeljo dopoldne je imel ministrski svet sejo pod predsedstvom g. Pašića. Po zaključku tekočih poslov je referiral g. Pašić o teku razgovorov z zemljoradniki in muslimani, minister Draškovič pa o odredbah, ki so bile izdane v svrho izboljšanja razmer v južni Srbiji.

Naš trgovski minister na Angleškem. Minister za trgovino dr. Kukovec odpotuje koncem tega tedna v London. Trgovinski zbornici v Glasgowu in Manchestru sta povabili ministra, naj poseti ti središči angleške industrije.

Japonci in Sibirija. Japonski zunanji minister je izjavil v zbornici, da se more izpraznitev Sibirije vsled negotovosti položaja na korejski meji le počasi vršiti. Zasedba Vladivostoka se je podaljšala, da bi se prišlo na ta način v okom novim nemirom in vstajam, ki jih vprizarjajo nezadovoljni Korejci.

Argentinija proti verzajskemu miru. Argentinska vlada se je branila ukreniti vse potrebno, da se onemogoči Nemčiji izvoz orožja. Za to jo je zaprosila ententa v zmislu versailleske pogodbe. Argentinska vlada je v svojim odgovoru izjavila, da ni podpisala versailleske pogodbe in ji torej ni treba izvajati določil versailleskega miru.

Stavka budimpeštanskih deviznih agentov. Budimpeštanski devizni agenti so pričeli v soboto stavkati ter odklanjajo sklepanje deviznih kupčij. Vzrok stavke je, da zahtevajo banke, naj se znižajo provizije.

Gospodarstvo.

+ **Izprememba izvozne carinske tarife.** Po brzojavnem obvestilu glavne carinarnice v Ljubljani je Ekonomsko-financijski komite ministrov dne 19. t. m. odobril novo izvozno tarifo, pa kateri so od izvozne carine oproščeni predmeti iz sledečih številk dosedanje izvozne carinske tarife. Uradni list z dne 20. avgusta 1920. št. 33, točka druga in četrta, in sicer samo za salamo, razne klobasice, švargle (nadevano meso) in mortadelo; iz št. 51 lesno oglje v kosih, prahu ali briketirano; iz točke 52 a in b vse druge vrste moke razen pšenične moke in zdroba; iz št. 75 cement dalmatinskega izvora medtem ko se za drugi cement plača 10 dinarjev za 100 kg; dalje predmeti točke 84 mila in pralna sredstva; iz točke 86 surov glicerin; iz št. 106 vsi ostali produkti suhe destilacije razen metilovega alkohola, formaldehyda, kreozota, kalcijevega acetona in olja za impregniranje; iz točke 109 sortirane krpe iz jute in barvane bombažne krpe; iz št. 113 izdelki iz človeških las; iz št. 127 rudeča in bela lepenka. Podrobni tekst izvozne tarife, ki je znatno znižana, izide v najbližji številki Službenih Novin. Tarifa je stopila 19. t. m. v veljavo.

+ **Izhod Slovenije na morje.** »Jugoslovenski Lloyd« piše: Ker je po rapalski pogodbi železniška proga Št. Peter - Reka, ki je bila najkrajša in najnaravnejša zveza Slovenije z morjem, prišla v italijanske roke, stopa v ospredje vprašanje nove železniške proge, ki bo vezala Slovenijo z morjem. Dosedaj sta dva projekta: proga Kočevje - Brod - Moravice in proga Črnomelj - Vinica - Bosiljevo - Ogulin. Zgraditev druge proge ne bi bila zvezana z velikimi tehničnimi težkočami, dočim bi se moral za prvo zgraditi velik železni most in prekop. Proga Črnomelj - Ogulin znaša samo 39 km, tekla bi vedno po ravnini ter bi bila za nekoliko milijonov cenejša od prve. Tudi v strategičnem oziru bi bila boljša, ker bi ne bila izpostavljena sovražnim napadom.

+ **Brezuspešna nemško-jugoslovanska trgovinska pogajanja.** Naša vlada ni, kakor znano, odobrila nemško-jugoslovanske trgovinske pogodbe, ki so jo izdelali naši in nemški zastopniki. Nemški listi to živalno komentirajo ter pravijo, da se jim to zadržanje zdi neumljivo, ker se je dosegel med obojestranskimi zastopniki popoln sporazum ter je bil s pogodbo ustvarjen trden temelj za obnovitev in ureditev nemško-jugoslovanskih trgovinskih odnošajev. To bo imelo po njihovem mnenju tudi za posledico, da nemški trgovci ne bodo več šli našim na roke.

+ **Domači izum.** Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani je razstavil v izložbenem oknu zložljiv stol, ki je izum g. Josipa Bajde, mizarskega mojstra v Šiški. Glede podrobnosti o tem stolu se je v naših listih že pisalo. Stol vzbuja splošno pozornost vsled svoje praktične uporabe, ker se da uporabljati kot postelj in kot fotelj. Razpečavanje takih stolov je prevzel g. Jager, tapetnik v Ljubljani, Komenskega ulica štev. 12.

+ **Izvoz mineralnega olja.** Ministrstvo prehrane je dovolilo svojemu odseku v Splitu, da more ta dajati dovoljenja za izvoz mineralnega olja po 5000 kg in to samo industrijalcem in onim, ki ga potrebujejo za lastno uporabo.

+ **Nov kamnolom.** »Narodna šumska industrija« je otvorila v Okučanih velik kamnolom granita, ki je dobre kvalitete. To je posebno za popravo naših železniških prog velike važnosti, ker leži cela proga Zagreb - Beograd takorekoč v blatu. Dosedanji materijal (rečno kamenje) namreč nikakor ne odgovarja potrebi.

+ **Državne nabave.** Uprava državnih monopolov potrebuje 40.300 lesenih zabojev. Ponudbe do 14. marca. Uprava vojne odječe potrebuje 20.000 platnenih rokavic. Ponudbe do 24. t. m. Ista potrebuje 3500 mornaških kap. Ponudbe do 10. marca.

+ **Velika agentura v Chicagu.** V Chicagu se je osnovala velika trgovinska agentura z osnovno glavnico 10 milijonov dolarjev. Naloga te agenture bo pospeševanje izvozne trgovine. Agentura bo stopila tudi z našo državo v poslovne zveze.

+ **Kriza v industriji papirja na Češkem.** Po poročilu lista »Lidove Noviny« je nastala v industriji papirja taka kriza, da se bo obrat v nekaterih tovarnah papirja zelo omejil, v nekaterih pa celo popolnoma ustavil.

Za ‚Narodno Galerijo'.

Društvo »Narodna Galerija« je bilo ustanovljeno l. 1918. Namen društva je ustanovitev, izpopljnjevanje, vzdržavanje in varstvo javne slovenske umetnostne galerije, t. j. zbirke slikarskih, plastičnih, grafičnih in stavbarskih umotvorov umetnikov slovenskega pokolenja, bodisi moderne, bodisi starejše dobe. Izključeni tudi niso umotvori drugih umetnikov, zlasti ne teh, ki so stali v zvezi z domačo umetniško produkcijo, oziroma ki so uplivali na razvoj slovenske upodabljajoče umetnosti. Društvo ima tudi namen vse že obstoječe umetniške zbirke, spadajoče v navedeni okvir, združiti v celokupnost. Poleg ustanovitve zbirk same je društveni namen naposled tudi zgradba ali pridobitev poslopja za slovensko umetniško galerijo oziroma začasna pridobitev prostora za nastanitev zbirke. Istotako je društveni namen vzbujanje zanimanja za upodabljajočo umetnost med občinstvom pospeševanje razvoja domače umetnosti, raziskovanje slovenske umetnosti, prirejanje sestankov, predavanj, delitev nagrad ter izdajanje spisov in reprodukcij

Društveni odbor za prvo poslovno leto se je z vnemo lotil poverjene mu naloge. Dosegel je pri ljubljanskem mestnem magistratu, da mu je bila izročena v varstvo precej bogata mestna zbirka slik in kipov. Spojivši to z umetninami, nakupljenimi iz nabranega društenega premoženja, je bil temelj za javno umetnostno zbirko položen. »Narodna Galerija« se je nadalje že takoj iz početka zanimala za druge obstoječe zbirke in znamenitejše domače umetnine. Nekaj jih je že prejela v last, nekaj v varstvo, druge umetnine so ji pa obljubljene.

Da se nabrana dela čim prej izroče narodu v pogled, se je uredila prva zbirka v znamenju slovenske moderne umetnosti, ki je v društvenem inventarju tačas najodličnejše zastopana in je sploh v najožjem stiku z zanimanjem javnosti. Glede razstavnih prostorov je priskočil na pomoč zopet ljubljanski mestni magistrat. Zaeno s svojo zbirko je odstopil tudi svoje lokale v I. nadstropju Kresije naši »Narodni Galeriji«.

Najvažnejši dogodek v dosedanjem delovanju društva je otvoritev društvene galerije slikarskih in kiparskih del slovenskih umetnikov 7. marca 1920. Ta prva zbirka obsega vsled nedostatnega prostora samo nekaj nad osemdeset umotvorov, ki pa vendar nudijo dokaj popolno sliko naše moderne umetnosti. Zastopani so počenši z A. Ažbetom vsi naši mojstri, da navedemo samo par imen: I. Grohar, F. Vesel, B. Jakopič, M. Jama, F. Tratnik, I. Kobilčeva, N. Sternen, I. Vaupotič in kiparji: F. Berneker, D. Dolinar, I. Napotnik in naš največji jugoslovanski mojster-kipar Meštrovič. Galerija je dostopna javnosti vsako nedeljo in praznik od 10.—12. in ob četrtkih od 15.—17. v Ljubljani, Šolski drevored 2, I. nadstropje.

V prvem društvenem letu je imela »Narodna Galerija« glasom svoje bilance dohodkov 42.018 K 76 vin. Odbor je nakupil od še živečih domačih umetnikov 25 umotvorov za skupno vsoto 47.430 K. Društvo je štelo v prvem letu 103 redne člane in 31 ustanovnikov. Redni člani plačajo letno 30 K, ustanovniki pa enkrat za vselej vsaj 500 K. — Če pa hoče »Narodna Galerija« tudi vnaprej vršiti svoje eminentno prosvetno nalogo, je treba, da po svojih močeh sodeluje vsak dobro misleči Slovenec. »Narodna Galerija« vabi torej vse, ki jim je razvoj naše umetnosti pri srcu, da pristopijo kot redni člani, oziroma ustanovniki ter se je spominjajo z darili in primernimi umetninami.

—★—

Dnevne vesti.

Novoimenovani predsednik deželne vlade za Slovenijo dr. Vilko Baltič pride v Ljubljano v petek in prevzame svoje posle v soboto 26. t. m.

— **Sprejemanje eno- in dvokronskih bankovcev.** Iz Beograda poročajo: Na podlagi poročila generalnega inspektorata finančnega ministrstva odreja finančni minister naslopno: 1. Nobena državna blagajnica ne sme od enega in istega vlagatelja sprejeti naenkrat več kot 50 kron v bankovcih po eno ali dve kroni. 2. Pri sprejemanju teh eno- in dvokronskih bankovcev morajo državne blagajnice sprejemati samo one, ki so žigosane z žigom kompetentnih državnih oblasti. 3. Pri sprejemanju teh bankovcev je paziti na to, ali so nežigosani ali pa so žigosani z brezdvomno ponarejenim žigom. Te se morajo odvzeti vlagateljem in odposlati kompetentnim političnim oblastem, ter naznaniti vlagatelja, da se pride na sled ponarejalcem žigov.

— **Ljudsko štetje v Ljutomeru in Gornji Radgoni.** Pri zadnjem ljudskem štetju v stari Avstriji je naštela nemška komisija v Ljutomeru čez polovico prebivalstva z nemškim občevalnim jezikom, a sedaj se je priznalo za Nemce le nekaj nad 20 oseb. — V Gornji Radgoni so našteli sedaj 1236 prebivalcev, od teh 1072 Jugoslovanov in 123 Nemcev.

— **Največja mesta v Vojvodini.** Po rezultatih ljudskega štetja v Vojvodini ima Subotica 118.000 prebivalcev, Sombor 33.000, Senta 34.000, Velika Kikinda 31.000, Veliki Bečkerek 33.000, Pančevo 27.000, Vršec pa 33.000.

— **Obsojeni židovski špekulanti.** Finančni minister je kaznoval menjalce denarja Anafa, Rustoja, Baruha in Juščuja v Beogradu radi protizakonitih špekulacij vsakega z denarno globo po 20.000 dinarjev, ki zapade državni blagajni.

— **Za potnike v Belgijo.** Kraljevo belgijsko poslaništvo naznanja, da nikomur ne more več vidirati potnih listov, dokler ne dobi pooblastila od bruseljskega zunanjega ministrstva, ki se bodo izdajala za vsak posamezen primer. Občinstvu se naznanja, da potni listi, ki imajo prilepljene liste, ne veljajo. Oni, ki imajo take potne liste, si morajo nabavti nove.

— **Umrl je na Dunaju** bivši državni pravdnik v Ljubljani dr. Neupauer. Zadela ga je kap.

— **O zločinu v Strnišču** nam je poslalo ptujsko okrajno glavarstvo sledeče pojasnilo: Dne 6. svečana okoli 17. je begunec taborišča v Strnišču Ivan Stokič, rojen 1881 v Jablancih in tja pristojen, begunko Rozalijo Milanovič iz Solina, okraj Split (Dalmacija) radi tega napadel s sekiro, ker je pri predstojniku posredovala, da se premesti Stokič v drugo barako, češ, da je jako nasilen in živi nepretrgano z vsemi drugimi sostanovalci v sovraštvu. Taborišči predstojnik Mrljak je tej prošnji ugodil.

To je slednjega Stokiča tako razburilo, da je v omenjenem času zahrbtno napadel Rozalijo Milanovič ter jo dvakrat udaril s sekiro in sicer enkrat po levi lopatici in enkrat po levi strani glave. Pri drugem udarcu se je Milanovič nezavestna zgrudila na tla ter je svojo zavest še le po nekolikih urah zopet dobila.

Poškodba je zdrobljenje kosti leve lopatice in velika rana na glavi spojena s pretresom možganov ter je jako težke narave. Poškodovana je bila spravljena v beguusko bolnico, kjer se še danes nahaja, ni pa več v smrtni nevarnosti.

— **Zopet nesreča v Trbovljah.** V soboto popoldne sta pri razstreljevanju v kamnolomu ponesrečila delavca Skala in Čerk. Tudi tokrat se je naboj predčasno užgal. Posebno močno je poškodovan Skala na roki in na obrazu. Oba so prepeljali v bolnico v Ljubljani. To je v tem kamnolomu že druga nesreča v najkrajšem času. Baje je vzrok nepravilno ravnanje z zmrznjenim razstrelivom. Ali merodajni rudniški faktoji nimajo časa, da bi dognali vzrok tem nesrečam ter ukrenili zadostne varnostne protiodredbe?

— **V sodnih zaporih v Sevnici** se nahaja 24 letni mladenič, ki pravi, da se piše Janko Kovač, rodom iz Št. Petra pri Gorici. Izdajal se je tudi za Franceta Oblaka, trgovčevega sina iz Beograda, pa tudi za Vojeslava Djorjevića. Isti je srednje velike postave, šibkega života, podolgastega obraza, rujavih oči in kostanjevih las. Razpolagal je z večjo množino denarja, končno pa je ostal dolžan v gostilni, vsled česar ni izključeno, da je drugod na isti način izvabljal denarne zneske. Pri sebi je imel neko objavo ministrstva vojne in mornarice, glasečo se na ime Franca Oblaka, ki je ali ukradena ali pa potvorjena. Vsako obvestilo, ki bi moglo služiti za ev. agnosciranje istega, naj se pošlje na okrajno sodišče v Sevnici.

— **Poskus goljufije na pošti.** Dne 17. t. m. se je ponudil neki nepoznan mladenič na poštnem uradu v Krmelju, da prenese z vlakom došlo pošto v Št. Janž. Predstavil se je kot hlapec šentjanškega poštarja, dasiravno ta nima takega uslužbenca. Zato je bil primerno odslovljen, ne da bi mu izročili pošto. Končno se je ponudil za pomočnika tržiškemu poštnemu selu, a tudi tu se mu niso naklepi posrečili. Mladeniča zasledijejo.

— **Naše upravništvo je sprejelo** od g. A. Bernota svoto 335 K, nabrano med železničarji v Pragerskem, za »Jugoslov. Matico« ter 180 K za Č. M. družbo v Ljubljani, nabranih na Silvestrov večer v domači družbi v hotelu pri »Solncu« v Rog. Slatini. Društvo prometnih poštnih uradnikov je darovalo »Jugoslov. Matici« 72 K 20 vin. Denar smo izročili na pristojna mesta.

Ljubljana

— **Nedeljski izletniki in naša flora.** Zadnja nedelja je vsled prijaznega vremena izvabila mnogo Ljubljačanov iz mesta. Na Šmarni gori je bilo toliko izletnikov, da so si delali napotje. Zvečer so se vračali izletniki v primernem razpoloženju, a vsi okrašeni s prvimi spomladanskimi cvetkami; telohom, zvončki, podleskom, itd. Nekateri so nosili cele butare liki na cvetno nedeljo. Nedolžno veselje nad prvimi oznanjevalci pomladi je vsakomur privoščiti, toda v ta namen zadostuje skromen šopek, a ni treba brezobzirno oropati narave, da se meče potem drugi dan cvetje na smetišče.

— **Porotne razprave.** Danes pridejo na vrsto sledeči slučaji: Lukarič Nikola (tatvina in napačna priglasitev), Wagner Ivan in Rakoše Marija (poneverba), Benegalija Anton (uboj), Horvat Vincenc in Luznar Fr. (tatvina). Dne 23. februarja: Kožuh Fr. in Tome Fr. (tatvina), Maček Ig. (tatvina). Dne 24. februarja: Šepic Jos. (goljufija), Kučera, Ferd. Kučera in Zakotnik Fr. (rop). Domanjko Mat. (tatvina). Dne 25. februarja: Pappo Avram in Alkakaj Izidor (goljufija pol milijona K na Jadranski banki), Čuden Henrik (goljufija).

— **Učni uspehi na tukajšnji realki** niso tako nepovoljni, kakor se nam je poročalo ob sklepu I. semestra. Nasprotno, realka je v tem oziru med vsemi ljubljanskimi srednjimi šolami najboljši zavod, kjer je bilo nepovoljnih uspehov povprečno le 37%, dočim je v Ljubljani neki zavod z 80% neuspehov. V višjih razredih realke pa je izid celo še povoljnejši kot v nižjih. Ako upoštevamo večtedensko zamudo pouka vsled pokvarjene centralne kurjave, lahko imenujemo realko vzoren zavod.

— **Dvesto milijonov kron vlog** je dosegla v soboto Mestna hranilnica ljubljanska. Ob izbruhu vojne je imela 45 milijonov, koncem 1919 pa 100 milijonov.

— **Novo telovadišče na prostem.** Žensko telovadno društvo je dobilo od ljubljanskega magistrata v najem travnik vštric tivolskega ribnika, da si priredi letno telovadišče.

— **Umrla je v Ljubljani Berta Večerin,** soproga policijskega nadzornika.

— **Umrl je v nedeljo nenadoma Ivan Novšak,** tajnik spc. dem. organizacije usnjarjev.

— **Nenadna smrt.** V soboto popoldne se je vračal iz službe 21letni poštni poduradnik Slavko Držaj. Med potjo mu je prišlo slabo. Pri gostilni »Pri sodčku« se je zgrudil na tla, bruhnil kri in bil takoj mrtev.

— **Srbohrvatski tečaj pri Sokolu II.** Sokol II. naznanja, da se prične 24. t. m. tečaj za srbohrvaščino. Člani in članice se pozivljajo k mnogoštevilni udeležbi. Opozarjamo na točno inresno udeležbo. Papir in svinčnik je prinesti s seboj.

— **Vlak je povozil** v soboto zvečer na tukajšnjem glavnem kolodvoru skladiščnega delavca Stefana Kranjca. Zdrobilo mu je obe nogi ter je med operacijo umrl. Zapušča vdovo in 4 nepreskrbljene otroke. Pokojni je stanoval v Zalogu, kamor se je vsak večer vozil. Tudi v soboto je čakal na vlak ob tiru ter ni opazil premikajočega stroja z dvema vozoma za seboj.

— **Nesreča vsled pijanosti.** Franc Mam, delavec v opernem gledališču v Ljubljani se je nekoliko vinjen podal na delo. Pri tem pa se je spodrsnil in padel in se po glavi potolkel.

— **Bratstvo.** Važen sestanek dramatičnega odseka in vaja se vrši danes zvečer ob 8 uri pri Boletu v Korsnikovi ulici. Pridite vsi in pripeljite s seboj še druge, ki bi bili pripravljeni pri igri sodelovati. — Odbor. k

— **Podporno društvo žel. uslužbencev** sklicuje v nedeljo 27. t. m. ob 8. zjutraj v prostorih društva »Slavec« v Narodnem domu v Ljubljani občni zbor z dnevnim redom: poročilo odbora, določitev podpore in članarine, vlitev novega odbora, raznotorosti.

Maribor.

Samomor. V nedeljo ob 11. zvečer se je ustrelil v Studencih pred Sokolskim domom 33letni ključavničar v delavnici južne železnice August Jakončič. Pred leti je bil padel na glavo, bil nekaj časa v umobolnici ter od onega časa večkrat kazal znake umobolnosti. V nedeljo zvečer pa se je nekoliko opil in se potem ustrelil. Zapušča ženo in dvoje otrok.

Sobotni VIII. simfonični koncert mariborske vojaške godbe pod vodstvom kapelnika Hercoga se je v vsakem oziru obnesel zelo dobro. Povdariti pa je treba pri tej priliki, da je ljudsko štetje v Mariboru izkazalo sicer štiri petine Slovencev in eno petino Nemcev, da pa je bilo po udeležbi na koncertu mogoče sklepati ravno obratno.

Celje.

Stanovanjska akcija v Celju. Stanovanjska kriza v Celju je stopila v akutni stadij. Za stanovanja prosi skupno nič manj nego 343 strank. Od teh jih kakih 30—40, ki so sploh brez stanovanj. Mestni sosvet je že lansko leto razpravljal o predlogu nekaterih nemških meščanov, naj bi se zidalo 40 stanovanj obsegajoče poslopje in je bil pripravljen akcijo tudi započeti, če bi bila vlada priskočila na pomoč. Te dni pa se je na stanovanjski konferenci razpravljalo o sezidavi 2 stanovanjskih poslopij, enega v Celju, in enega v Gaberju. Mestni sosvet je v svoji zadnji seji razpravljal o tej zadevi. Ugotovilo se je, da more prevzeti sezidavo teh dveh hiš samo pod pogoji, da gre država akciji na roko z visokim brezobrestnim posojilom in če za ostanek prevzamejo celjski premožnejši meščani obligacije, ki bi se obrestovale s 3 do 4% in amortizirale potom žrebanja v 60 letih. Mesto bo dalo, kolikor je iz gospodarskih ozirov dopustno, tudi stavbišča in les brezplačno na razpolago. Sklenilo se je tudi, poslati dva zastopnika v Zagreb in Ljubljano, da se na licu mesta informirata v podobnih akcijah v obeh teh mestih. Predvsem pa se je ugotovilo, da so dolžni država, drž. in juž. žel. ter banke sezidati za svoje uslužbence in uradništvo potrebna stanovanjska poslopja. Iz vsega je razvidno, da se je vprašanje novih stavb pomaknilo v štadij resnih razprav. Ker pa se bliža stavbna sezona, treba, da nujno sledijo sklepom tudi dejanja.

Občni zbor celjskega Olepševalnega društva se je ob povoljni udeležbi vršil minuli petek zvečer v restavraciji Narodnega doma. Društvo šteje 630 članov. Glavno skrb je v minulem letu posvetilo mestnemu parku, ki je stal 36.000 K upravnih stroškov, a se je dvignil na stopnjo, na kakršni ni bil niti pred vojno. V letošnjem letu pa bo društvo uredilo pota in sprehode nad parkom, posebno pa pot, ki vodi na Auski vrh. Mestna občina je za leto 1920 prispevala 5000 K, za letos pa je naklonila 40.000 kron. Odboru se je izrekla zahvala. V odbor so voljeni gg.: Šubic, Volovšek, Iravirka, Rihteršič, Joško Bizjak, Pelikan in A. Videmšek ter gospe dr. Kalanova in Rebekova; namestniki: Ziller, Natek, Sirec in ga. Mar. Zlanšekova; za preglednika računov gg. Steiner in Kunej. Članarina se določi mesečno na 2 K.

Podružnico celjske Union banke je te dni prevzela Prva hrvatska štedionica. Ta zavod je eden najbogatejših v Jugoslaviji in upamo da bo za svoje uradništvo že tekom letošnjega leta sezidal potrebno stanovanjsko hišo.

Sodnijski izpit je napravil avskultant g. Janko Božič iz Celja.

Protest zoper aneksijo takozvane Julijske Benečije je sklenil celjski mestni sosvet v svoji zadnji seji.

V celjsko bolnico so prepeljali nekega žel. zavirača iz Rajhenburga, ki se je ponesrečil v tamošnjem Miklavčičevem kamnolomu. Dva voza sta skočila s tira ter mu zmečkala spodnji del telesa.

Drobiž iz Celja. V soboto zvečer je ob precejšnji udeležbi v Narodnem domu predaval g. dr. Schwab o spolnih boleznih. — Popravljalna dela kapucinskega mostu so končana. Most je sedaj zopet v dobrem stanju. Sedaj so pričeli z prepotrebno popravo brvi čez Voglajno v bližini izliva iste v Savinjo. — V nekaterih krajih celjske okolice vidimo še vedno hišne tablice z označbo vasi v nemščini. Tako n. pr. se v Sp. Hudinji vidijo tablice z nemško označbo »Unterkötting«. Čas je, da to izgine in se nadomesti s slovenskim. — Govori se, da je iz Celja izginil lastnik neke agenture ter zapustil nekaterim za sabo lepe spomine. — Uradno je dognano, da se je primerilo dosedaj v Celju in okolici 31 slučajev črnih koz. Epidemija pa še noče ponehati in se širi dalje. — Cene petroleju so padle od 24 na 22 K pri litru. — Jajec je na našem trgu v obilici narazpolago po 2 K komad.

Koroško.

Nova nemška nasilstva. Ravnokar so dospele iz Koroške nove vesti o naravnost zverinskih napadih Nemcev na Slovence. V soboto dne 12. t. m. sta dva celovška Nemca v bližini Celovca napadla iz zasede slovenskega kmeta Ilca iz Kotmarevasi, ga s kiji in kladivom pobila na tla in ga izropala. V sredo 16. t. m. pa se je v Kapli v Rožu pripetil naravnost zverinski zločin in poskus zavratnega umora slovenskega dekana Limpelna v Kapli. O polnoči so nemčurji poklicali dekana in ga prosili, naj gre takoj spovedat in obhajat v Resnik kmeta Možica, ki leži na smrtni postelji. Dekan, nič slabega sluteč, je verjel, se hitro napravil in v družbi svojega cerkovnika takoj odšel v Resnik skoz Kožentavro. Blizu Resnika v gozdu so naenkrat na dekana, ki je nosil s seboj najsvetejše, 4 možje iz zasede začeli streljati in dekan se je takoj smrtno nevarno zadet zgrudil. Sedaj leži v bolnišnici v Celovcu in se bori s smrtjo.

Ljubljanska porota.

Včeraj dopoldne se je pred ljubljanskim deželnim sodiščem pričela pomladanska porota. Predsedoval je dvorni svetnik dr. O. Papež. Obravnavale so se večinoma tatvine in goljufije. Državni pravdnik dr. Domenico je v svojih kratkih govorih povdarjal, da je treba delovati z vsemi sredstvi, da zataremo socijalno kugo tatvin in sličnih zločinov.

Potepuh in tat.

Na Savi pri Jesenicah rojeni Matevž Benedičič je šele 19 let star, toda potepuh in tat, ki živi samo od tatvin. Vse lansko poletje se je potepal po Gorenjski. Okradel je razne posestnike za večje svote in blago. Deželno sodišče ga je že meseca julija l. l. obsodilo na šest mesecev ječe, a jo je po sodbi popihal na Koroško, kjer je zopet kradel. Pred današnjo poroto je bil obsojen na 18 mesecev težke ječe.

Tatica iz navade.

Nenavaden je slučaj stare samice, tatice iz navade Terezije Capl, doma iz Koške gore pri Konjicah. Predsednik jo je vprašal: »Kaj je Vaš poklic?« »Slamnike sem pletla.« Namreč v kaznilnici v Begunjah, od koder je bila izpuščena meseca novembra l. l. po 18 mesečni prestani kazni. Prenočevala je pri kmetici Heleni Princ v Mošah pri Tržiču. Tam je govorila: »Pripeljala sem svojo sestro k usmiljenim sestram v Begunje, da bo tam stregla bolnim revicam« . . . Proti jutru je iz hiše izginila in ž njo tudi staro, 300 K vredno ogrinjalo in raztrgana 15 K vredna ženska ruta. Poznoje so jo prijeli. Bila je zaradi tatvine že devetnajstkrat predkaznovana, v celem pa že 31 krat. Presedela je v zaporih in ječah sedem let in en dan. Današnja porota jo je obsodila na pet let težke ječe. Sodbo ni sprejela.

Oproščena vojaka.

Dne 28. aprila m. l. po noči je bilo vlomljeno v blagajno aprovizacijskega odbora v Dobrlivesi na Koroškem. Vlomilci so odnesli 14.034 K 50 v gotovine. Poznoje so takoj aretirali štiri vojake, od katerih sta dva iz zaporov pobegnila, dva pa sta sedaj prišla, ko so bili spisi odstopljeni civilnemu sodišču, pred poroto. Bivša vojaka Anton Vegelj iz Planine in Anton Vranešič sta bila obtožena soudeležbe. Oba sta krivdo zanikala. Porotniki so soglasno zanikali krivdo nakar sta bila oproščena. V preiskovalnem zaporu sta bila od 28. aprila leta 1920.

Tatvina manufakturnega blaga.

Krojaški pomočnik Karol Zupan, ki je bil na Dunaju zaradi tatvine pri tvrdki Zwieback že leta 1915. obsojen na tri leta težke ječe, je v noči dne 27. decembra m. l. odnesel svoemu gospodarju, krojaškemu mojstru Lovrencu Porenti v Št. Vidu nad Ljubljano, večjo množino manufakturnega blaga in gotovine v skupni vrednosti 6949 kron, kar je dobil Porenta poznoje vse zopet nazaj. Pred današnjo poroto je bil Zupan obsojen na tri leta težke ječe. Državni pravdnik je med drugim omenil: »Se neče ukvarjati s šivanko, raje kradel«

Sport in turistika.

Tekme v Bohinjski Bistrici. Pri nedeljskem zimsko - sportnem mitingu je odnesel prvenstvo v drsanju ing. Jaroš, (Concordija, Zagreb), drugi je bil Klinek, (Sp. kl. Ilirija Ljubljana), tretji Betetto, (Sp. kl. Ilirija Ljubljana). Prvenstvo juniorjev v drsanju je odnesel Pavel Schwab, (Sp. kl. Celje); drugi je bil Rebolj, (Sp. kl. Triglav, Kranj). V teku je bil prvi Klinek, (Sp. kl. Ilirija, Ljubljana), drugi Deu (Sp. kl. Triglav, Kranj). — Pri smučnih tekmah na daljavo po brdih je dobil prvenstvo Jugoslavije in Slovenije Hlebanja iz Bohinja. Prvenstvo Bohinja v tekmi juniorjev je dosegel Zdenko Švigelj, (Lj. sp. klu.) Prvenstvo Gorenjske v damski tekmi na 3 km je odnesla gdč. Trummer iz Mostarja, druga je ista Jelka Naglas, tretja Knezova iz Ljubljane. — Pri nadvse interesantnih tekmah v skoku raz skakalnico si je pridobil prvenstvo Jugoslavije in Slovenije Pogačar Joža, (Sp. kl. Ilirija).

Gledališče in glasba.

Narodno gledališče v Mariboru uprizori danes 22. t. m. Schönherrjevo »Otroško tragedijo« in Macterlinckovo »Vsiljenko«, jutri v sredo »Jesenske manevre« in v četrtek Andrejevega »Misel«.

Mestno gledališče v Celju. V sredo zvečer se predstavlja Habbejeva ljubezenska drama v treh dejanjih »Mladost«. Abonement.

38 redni občni zbor pevskega društva »Slavec« se vrši v soboto dne 12. marca tl. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih v Nar. domu z običajnim dnevnim redom.

I. S. Bachov pasijon po evang. Matevžu. Skušnja za ves drugi zbor (sopran, alt, tenor in bas) je ta teden v torek in četrtek ob pol 7. zvečer; za ves prvi zbor (vsi štiri glasovi) pa v sredo in petek ob pol 7. zvečer. Vse skušnje so v »Slavčevi« sobi.

Pevsko društvo »Hlahol« v Pragi proslavi letos 60 letnico svojega obstanka s tem, da priredi izlet in koncerte v vseh večjih mestih v Jugoslaviji, kakor v Ljubljani, Zagrebu, Varaždinu, Novem Sadu, Beogradu in na povratku v Mariboru. V Ljubljani se vrši koncert dne 15. maja tl. Praški »Hlahol« je eno izmed največjih in najuglednejših Ceških pevskih društev. Izleta se vdeleži nad 150 pevk in pevcev. K.

KDOR JUGOSLOVAN, TA MATICE ČLAN!

Mali oglasi.

Proda se:

AUTO

znamke Dürkopp, 18 HP za 4 osebe opremljen z novo pnevmatiko se proda. 282

POSESTVO PRI ZIDANEM MOSTU

ca 15 oralov, hiša, hlev, gospodarsko orodje, travniki, njive in polovica gozda za ceno 65.000. — Poizve se v upravništvu. 289

POZOR KAVARNARJI!

Biljard znamke Seifert za obrniti — preobleka iz predvojnega časa — pri g. hotelirju Avguštinu Baur-ju v Ormožu. 292

24 ORALOV VELIKO POSESTVO

z dobrimi vinogradi, travniki, sadonosniki, njivami, gozdi, 7-8 glav goveje živine, 5 ovc, 40 polovnjakov, vinske posode z novimi poslopji pri okrajni cesti proda takoj nadučitelj Zunkovič, Nazaple, p. Ptujska gora. 290

HIŠA V MARIBORU,

Meljska cesta 43, na vogalu, enonadstropna, lepe kleti, velik vrt in poslopje na dvorišču. Cena 480.000 K. Sposobna za vsako obrt. Pojasnila Aškerčeva ul. št. 3 pritličje levo I. P. Maribor! 295

MIZARSTVO Z DELAVNICO IN LESOM,

Ponudbe je poslati na upravo Jugoslavije v Maribor pod »Mizarstvo«. 293

ENEGA ALI DVA

močna in hitra konja, potem 30 hl izbornega dolenjskega vina in 4 hl vinskega kisa proda A. Križman v Krškem št. 104. 293

MADRACI

tridelni prvovrstni prima prevleka čvrsto polnjeni s la afrikansko morsko travo, 1 garnitura za postelio K 1150 franko povzetje ali proti predplačilu pošilja »Columbia« Maribor, Cvetlična ul. 8. 270

NOV RAZMNOŽEVALNI APARAT

»Opalograph« predvojno blago in sicer z vsemi zraven pripadajočimi potrebščinami se proda. Ogleda se v Kolodvorski ulici št. 3. dvoršče Ljubljana. 279

MED (TRČAN)

najfinejši namizni za pecivo, garantirano čebelni pitanec kg á 50 K. Pošilja se po pošti in po železnici. A. Maček, čebelar, Vrhnika. 214

Kupi se:

MOSTNO TEHTNICO

dobro ohranjeno kupim. Ponudbe na upravništvo Jugoslavije pod »Mostna tehtnica«. 290

Službe:

UČENEC

se sprejme takoj pri Franjo Grabjec, fotografični umetniški zavod, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6 297

VOZNIKA

zanesljivega, neoženjenega, pridnega išče tovarna J. Bonač, Čopova cesta 16. 291

KONTORISTINJA

slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi zmožna, kakor tudi nemške stenografije se z vso oskrbo sprejme pri Marko Rosenberg, Ljutomer. 283

BIVŠI OSKRBNIK

srednjih let, podjeten in zanesljiv, išče službe pri lesnem podjetju, proti gotovi plači ali proviziji. — Ponudbe na upravo Jugoslavije pod »Lesno podjetje. 278

Razno:

IŠČEM

na prometnem kraju velik trgovski lokal v mestu eventualno na deželi v najem ali v nakup. Ponudbe na upravo lista pod »Lokal«. 298

STANOVANJE Z ALI BREZ HRANE

išče mlad uradnik proti dobremu plačilu za takoj. Ponudbe na upravo »Stanovanje«. 279

KORESPONDECA,

26 letni boljši obrtnik, samostojen, želi resne dopise s sliko ne nad 25 let stare gospodične pod »Srečna bodočnost« poštno ležeče, Maribor, glavna pošta. 294

M. Zévaco:

Kraljev vitez.

Zgodovinski roman

(Dalje.)

»Gotovo da, gospod maršal,« je odgovoril La Neuville, čuteč, kako mu vstajajo lasje na glavi.

»Tedaj je res!« je vzkliknil kralj. »Ni se vam le sanjalo!«

»Sire!« je zajecljal guverner, »ako se je zgodila pomota, se ni po moji krivdi. Opravičuje me vašega veličanstva lastnoročno pisano povelje!«

»Povelje!« je vprašal Ludvik. »Ali ga imate pri sebi?«

»Evo ga. Previdnost sama mi je vdehnila misel, da sem ga vzel s seboj.«

Ludvik je malone iztrgal pergament iz guvernerjevih rok in ga hlastno preletel z očmi. Blede ustnice so mu zaigrale v čudnem nasmešku. Zaprl je oči in zamrmral:

»Capestang, vitez moj vrli! Ali naj občudujem tvoje junaštvo ali tvoj bistri um?«

Pomolil je list Richelieuju. Minister je prebledel od gneva, ko je zagledal ukaz, ki ga je bil izprosil zase in sam narekoval. Bilo je povelje, s katerim je hotel pokopati Cinq-Marsa v Bastiljo in vrniti Laffemasu prostost!

»Sire,« je dejal z rezkim glasom, »karkoli izvoli misliti vaše veličanstvo o tem pustolovcu — v mojih očeh je razbojnik in tat! Z orožjem v roki se je polastil kraljevega podpisa, in to v namene, ki jih nihče ne pozna. Jaz vidim v njegovem dejanju samo zločin žalitve veličanstva!« —

»Zločin?« je rekel Ludvik XIII., smehljaje se zagonetno kakor prej.

»Zločin, ki zasluži kazni!« je trdo povzel Richelieu. »In to še niti ni vse. V povelju se pravi, da prevzame gospod de La Neuville jetnika, ki ni imenovan. Vaše veličanstvo ve, kako in kaj. Dotod je vse v redu. Toda povelje zahteva razentega izročitev drugega jetnika, ki se takisto ne imenuje. Gospod guverner, ste li izročili Capestangu kakega jetnika?«

»Gotovo da, svetlost!« je dejal La Neuville ves prepaden. »Kaj mi je preostalo spričo podpisa njegovega veličanstva?«

»Aha!« je zarenčal Richelieu nalik tigru, ki se hoče vreči na svojo žrtev.

»Mir!« je ukazal kralj. »Povejte nam, gospod, katerega jetnika ste mu izročili?«

»Tistega, sire, ki ga je sam zahteval: številko 14 iz Zakladnega stolpa.«

»Kdo je to?«

»Vojvoda Angoulêmski, sire!«

»Vojvoda Angoulêmski!« je zavpil Ludvik in prebledel.

»Evo, zdaj je resnica na dlani!« je vzkliknil maršal d' Ancre, škrtaje z zobmi. Lopov Capestang je zmenjen z Angoulêmom, to je jasno kakor beli dan. Hotel je ubiti dve muhi na en mah: osvoboditi najzagrizenejšega nasprotnika vašega veličanstva in ga rešiti hkrati neljubega tekmeca: Guisa v Bastiljo. Angoulêmu prostost! Nikoli še ni pretila kralju tako strašna nevarnost. Dokler je živel Guise na svobodi, je vsaj nasprotoval Angoulêmcem!«

»Sire,« je dodal Richelieu,» to ni več zločin žalitve veličanstva, marveč zločin veleizdaje, naperjene zoper varnost države in kraljevega življenja.«

Ludvik XIII. ni rekel ničesar. Mrklo se je ozrl na oba velikaša, izmed katerih ga je navdajal prvi že zdaj z nejasnim strahom, drugega pa je v duhu naravnost dolžil izdajstva. Pogled mu je obvisel na Conciniju. Kaj je neki mislil Ludvik XIII. v tem trenotku? Morda se je spominjal, da ga je rešil ubogi pustolovec, ki terjaio zdaj njegovo glavo, iz lastnega nagiba štirikrat po vrsti, ne da bi bil zahteval nagrade. Capestang se je pojavljal je, da ga iztrga smrti ali pogubi, nato pa se je vrnil vselej molče v svojo neznatnost; nikoli ni bil videl kralj poštenejšega obraza, nikoli slišal bolj viteških besed od njegovih!

»Kaj menite, da kaže storiti, gospod maršal?« je vprašal zdajci.

»To je lehko reči, sir. Še to noč je naša dolžnost prijeti vojvodo Angoulêmskega in lopova Capestanga, ki se je predrznil slepariti s podpisom vašega veličanstva.«

»In kdo opravi ta posel? Kdo pozna njuno skrivališče?«

»Jaz!« je dejal Concini drgetaje.

»Vi?« je zategnil Ludvik osupio.

»Sire,« je rekel maršal, »dajte mi nalog, pa vam pripeljem v nekaj urah oba, Angoulêma in Capestanga.

Ludvik XIII. je pomislil; nato je velel:

»Naj bo. Toda s svojo glavo — razumete? — s svojo glavo ste mi porok, da ju pripeljete živa!«

»Kam želi vaše veličanstvo, da ju spravim?« je vprašal Concini, očividno iščoč poti, kako bi ukanil kralja za njegov pogoj.

»Semkaj, v Louvre. Idite zdaj, maršal! Parola za straže pri Louvrskih vratih se glasi: Meudon!«

»Meudon!« je ponovil Concini zamolklo ter krenil k izhodu.

Bil je prepričan, da najde vojvodo Angoulêmskega pri Gizeli, to je v Meudonu. O Capestangu je vedel itak, da se skriva v gostilni pri »Dobrem naključju«. Ko pa se je obrnil proti vratom, je stopil Luynes k vladarju ter mu šepnil v uho:

»Sire, ali ga hočete prisiliti, da pobegne?«

»Ako pobegne,« je tiho odgovoril kralj, »nas reši neprilik in sam prizna svojo krivdo. Ako pa se vrne z jetnikoma, je še vedno čas! Idite, maršal,« je povzel na glas. »Odpravite se takoj in vzemite si v Louvru spremstva, kolikor ga potrebujete.«

»Oh, sire,« je neprevidno odvrnil Concini, »saj imam na dvorišču sam svoje ljudi!«

To rekši je šel.

Govoril je resnico: spodaj ga je čakalo trideset jezdecev v bojnem redu. Poveljevala sta jim Rinaldo in Louvignac: vsi drugi desetniki so bili že poginili v boju z »bahačem«.

(Dalje prih.)

EDINI SLOVENSKI DNEVNIK, KI POROČA STVARNO IN NEPRISTRANSKO, JE „JUGOSLAVIJA“.
ČITAJTE JO! NAROČAJTE JO!

Štefan Keltner,
trgovec s črevami
na BREGU pri PTUJU
razpošilja v vsaki množini najfinejša suha, nasoljena črева za salame po najnižjih dnev. cenah.
Za obila naročila se priporoča
ŠT. KELTNER, trg. s črevami na Bregu.

Na prodaj
lepa, enonadstropna **hiša**
osem sob (dve parketirani) udobna kuhinja in ostali prostori, mal vrtič, balkon divnega razgleda: velika njiva, masivno gospodarsko poslopje poleg uzornega vrta s solnčno in banjo kopeljo. Ribarstvo, lov; zdrav, miren kraj blizu Ljubljane ob dolenjski železnici. — Naslov v upravništvu „Jugoslavije“ pod štev. 181.

Dve gospodični
21 let stare bi rade vstopile v kuhinjsko šolo v kakšno boljšo restavracijo ali hotel. Ponudbe na upr. lista pod ‚Kuhinjska šola‘.

Dr. Fran Kandare
je otvoril odvetniško pisarno v Krškem.

ODIX Najboljša voda za usta. — Odstranjuje smjesta neugodan dah.
E. M. PENKALA i drug, Zagreb.

Oblastveno konces. informačni zavod
Drag. Beseljak
Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5
dobavlja vse kreditne in privatne informacije v tu- in inozemstvu. — V abonementu ter posamezno cene zmerne.

V trgovini
O. Bernatović
Ljubljana, Mestni trg 5
je največja zaloga moških in ženskih oblek po najnižjih cenah.

Beloprsteno posodo in Fayence-izdelke
prodaja
MARIJA ANA KUMP
„PRI GORENJKI“
Ljubljana, Pogačarjev trg 3.

Konjak
Pri slabostih vsled starosti, pri želodčnih težkočah in pri izgubitvi moči je stari vinski konjak v mleku prav oživljajoče sredstvo. Dve polliterski steklenici pošilja franko za vnaprej poslanih 140 K **Beneš Herti**, lastnik, grad Golič pri Konjicah, Slovenija.

Krznarstvo
A. Rot Ljubljana
Gradišče št. 7.
Sprejme v stroj kože divjačin, katere popolnoma izgotovi v garniture. — Sprejme iste v moderniziranje.

Pred nakupom naj si vsakdo ogleda veliko **zalogo**
jedilnega orodja, jeklenega in aluminijevega, potne košare, čevljarskega orodja, rinčic in zapon za čevlje, sukanca, gumbov, vezenin in našivkov ter vse druge potrebščine za krojače, šivilje, čevljarje in sedlarje pri
Josip Petelinc-u,
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.
Največja izbira! Nizke cene!
NA VELIKO IN MALO!

SVARIMO VAS
pred nakupom pšenice, koruze, ovsa itd. predno niste zahtevali cenika od konkurenčne tvrdke
B. ŠURJAK i drug, Zagreb
Gundulićeva ul. 58.

‚Vera‘
roman O. Waldowe
je izšel v knjigi in stane broširan 20 K, vezan 26 K v platno vezan 32 K.

Konkurenčne cene! **F. BRUMAT** LJUBLJANA Konkurenčne cene!
Manufaktura in tkanine.
Mestni trg 25.

Največji uspeh imajo oglasi v „Jugoslaviji“.

Tiskovine vseh vrst
za urade, županstva, društva, trgovce, obrtnike itd. izvršuje lično, hitro in ceno
„Zvezna tiskarna“
v Ljubljani, Stari trg štev. 19.
Naročila sprejema tudi upravništvo „Jugoslavije“ v Ljubljani, Marijin trg 8 in njene podružnice v Mariboru, Glavni trg; v Celju, Kralja Petra cesta in v Ptuju, Prešernova ulica.

Mavec-gips
Edina razprodaja Stanzer specijalnega gipsa za SHS.

Alabaster I za zobotehnike	Gips-mavec	220 K
Alabaster II za modele		180 K
Stukatura za elektrike		140 K

za 100 kg inkl. vreče ab vagon Ljubljana nudi
Kosta Novaković,
veletrgovina mavca-gipsa,
Ljubljana, Židovska ul 1

Posetite II. Mednarodni vzorkarski veletrg v Pragi
(od 29. svečana do 8. sušča 1921).
Izvanredna prilika za navezanje trgovskih odnošajev z najbolj industrielno državo srednje Evrope. Nad 4000 razstavljalcev. Bogata ekspozicija čehoslovaških in inostranskih izdelkov v 18 glavnih skupinah.
I. Stavbena industrija.
II. Kovinarska industrija.
III. Elektrotehnika, mehanika, optika.
IV. Lesna industrija.
V. Tekstilna industrija.
VI. Oblačilna industrija.
VII. Galanterija in sorodna industrija.
VIII. Kože.
IX. Steklo, porcelan in druga keramika.
X. Kemija in zdravstvenost.
XI. Umetniška industrija.
XII. Živila in poljedeljski pridelki.
XIII. Godala (godbeni instrumenti).
XIV. Igrače in lutke.
XV. Sportne potrebščine.
XVI. Grafika, papir, šolske in pisarniške potrebščine.
XVII. Draguljarstvo, zlatnina, srebrnina, urarstvo.
XVIII. Raznovrstna skupina.
Izborna železniška zveza. Udeleženci veletrga imajo na izkaz legitimacije in odznaka 50% popusta na železnicah v Čehoslovaški, kraljevini SHS in v Avstriji posebni vlaki iz tujine s tarifnim popustom. **Nakazovalnica stanovanj.** Preskrbljevanje vstopnic v gledališča, muzeje, koncerte in pod. Pospešeno reševanje pasovnih zadev in popust pristojbin pri vidiranju.
Veletržne pristojbine in legitimacije preskrbe inostranskim interesentom zastopniški konzularni uradi čehoslovaške republike in oficijelni zastopniki pražkih vzorkarskih veletrgov. Eventualna vprašanja odgovarja veletržna pisarna v Pragi, Staroměstská radnice.
Cena odznakov (z legitimacijo) 20 dinarjev SHS. Dobivajo se pri konzulatu čehoslovaške republike Ljubljana, Breg 8-I.
Posetite Prago, eno izmed najkrasnejših mest sveta.

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani
Marijin trg 8 Wolfova ulica 1 — Podružnica v Murski Soboti in Dolnji Lendavi.
obrestuje hranilne vloge in vloge na tekoči račun
Ustanovljen septembra 1919.
Prometa do srede unija nad 65,000.000 kron.
4½%
čistih brez odbitka rentnega davka.
Neposredno pod državnim nadzorstvom.

Odgovorni urednik Anton Pesek.
Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.